

**UCHWAŁA NR XXXIII/302/2021
RADY MIEJSKIEJ OSTRZESZÓW**

z dnia 27 maja 2021 r.

**w sprawie uchwalenia „ Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, z późn. zm.) – Rada Miejska Ostrzeszów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejsko – Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ostrzeszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Ostrzeszów

mgr Beata Calińska

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/302/2021
Rady Miejskiej Ostrzeszów
z dnia 27 maja 2021 r.
w sprawie przyjęcia
Miejsko – Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025

Miejsko-Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025

**Opracował:
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ostrzeszowie
marzec 2021 r.**

Spis treści

Wstęp		str. 3
I.	CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	str.4
II.	SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA I GMINY	
	OSTRZESZÓW	str.11
III.	ZASOBY MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW, MOCNE I SŁABE STRONY, ZAGROŻENIA I	
	SZANSE W REALIZACJI PROGRAMU	str.14
IV.	CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA PROGRAMU, OCZEKIWANE EFEKTY,	
	ODBIORCY I REALIZATORZY PROGRAMU	str.17
V.	MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU	str.21
VI.	PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	str.22
VII.	SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str.22
VIII.	EWALUACJA PROGRAMU	str.29
IX.	FINANSOWANIE PROGRAMU	str.30

Wstęp

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W OSTRZESZOWIE
Miejsko-Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021 - 2025

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Z uwagi na występowanie tego zjawiska wśród mieszkańców, Miasto i Gmina Ostrzeszów podejmując działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołała w październiku 2011 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pedagodzy szkolni i psycholodzy, którzy wchodzi w skład tych grup roboczych, pracują z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy, aby pomóc wyjść z trudnej sytuacji. Odbywają także szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo tych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Zatem w dalszym ciągu koniecznym jest systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Wskazana jest także dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważnym elementem jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W części opisowej Programu zostały zawarte podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie a w części metodologicznej wykazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów na podstawie danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie z ostatnich trzech lat. Powyższe dane posłużyły do przeprowadzenia analizy, w oparciu o którą wyznaczono cele Programu.

CZ. I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Definicja przemocy w rodzinie:

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2. Rodzaje przemocy:

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.

Psychiczna - naruszenie godności osobistej.

Seksualna - naruszenie intymności.

Ekonomiczna - naruszenie własności.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie,, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. ;

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie

jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

3. Formy i skutki przemocy:

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie,	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia

	krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

4. Przyczyny przemocy w rodzinie:

Trudno jest zrozumieć, dlaczego ludzie krzywdzą swoich najbliższych. Kiedy dowiadujemy się o przemocy w rodzinie, staramy się znaleźć wyjaśnienie, co sprawia, że ktoś, kto jest dobrym pracownikiem, uśmiechniętym i życzliwym sąsiadem, zaangażowanym społecznikiem w taki sposób zachowuje się wobec członków swojej rodziny. Staramy się znaleźć przyczynę takich zachowań, bo trudno jest wyobrazić sobie, że tak się dzieje bez winy osób, które przemocy doznają. Tymczasem za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy. Trzeba pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy w rodzinie. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie możemy stwierdzić, że są jej przyczyną. Należą do nich m.in.:

- **normy społeczne i kulturowe** – przez wieki panowało przyzwolenie na przemoc w rodzinie. Krzywdzenie najbliższych było usankcjonowane kulturowo, społecznie, a nawet prawnie. Od początków ludzkości to mężczyzna miał uprzywilejowaną pozycję w rodzinie. To on – jako mąż i ojciec – decydował o członkach swojej rodziny, o tym, co im wolno, a czego nie. Całe życie rodzinne musiało być podporządkowane jego woli. Jeśli był niezadowolony ze swoich najbliższych, wolno mu było ich karać (także fizycznie). I chociaż w miarę upływu czasu zaczęły pojawiać się przepisy prawa, które miały chronić członków rodziny przed przemocą, to w wielu środowiskach nadal silnie zakorzenione były różnego rodzaju mity i stereotypy dotyczące ról w rodzinie, pozycji kobiety, funkcjonowania dzieci. Znajdowało to odzwierciedlenie w różnego rodzaju powiedzeniach i przysłowiach (np. „dzieci i ryby głosu nie mają”, „tyłek nie szklanka”, „zły to ptak co własne gniazdo kala”, „nie mów nikomu, co się dzieje w domu” itp.) oraz przekonaniach (np. „nie należy wtrącać się w cudze sprawy rodzinne”, „nie warto jej pomagać, bo dzisiaj woła o ratunek, a jutro będzie z nim spacerować, trzymając go pod rękę”, „jak mąż bije, to kocha”, „bicie to oznaka zazdrości, a to znaczy, że miał do niej powody”),
- **przemoc w rodzinie pochodzenia** – specjaliści zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie uważają, że przemoc może być przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dziecko, które wychowuje się w rodzinie, w której krzywdzi się jej członków, obserwuje, a następnie przyswaja zachowania dorosłych. Uczy się, że najszybszym i najskuteczniejszym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc,

która wywołuje strach i powoduje bezwarunkowe podporządkowanie się osobie, którą stosuje,

- **środowisko społeczne i warunki życia** – bezrobocie, trudna sytuacja materialna, złe warunki mieszkaniowe, poważna choroba w rodzinie mają silny i często negatywny wpływ na funkcjonowanie ludzi. Stres i frustracja towarzyszą ww. problemom i zwiększają łatwość wpadania w złość i gniew, które najczęściej wyładowuje się na najbliższych (bo tak jest najłatwiej, najszybciej i bez większych konsekwencji),
- **uzależnienie/nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych** – dość powszechne jest przekonanie, że „przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”. Co prawda nadużywanie alkoholu może powodować zaburzenia kontroli własnego zachowania i utrudniać rozpoznawanie własnych emocji i panowanie nad nimi, to jednak alkohol sam w sobie nie jest źródłem przemocy. Dodatkowo spożywanie alkoholu nie zwalnia osoby krzywdzącej swoich bliskich z odpowiedzialności za to, co robi,
- **sprawca przemocy** – cechy jego osobowości, brak empatii, niskie poczucie własnej wartości, które może skutkować potrzebą kontrolowania partnerki, autorytarne poglądy na role w rodzinie (mężczyzny, kobiety, dzieci), przekonanie, że najlepszą metodą zdobycia szacunku najbliższych jest wywoływanie strachu i lęku, trudności w konstruktywnym rozwiązywaniu problemów, łatwość wyrażania negatywnych emocji – złości i gniewu.

5. Trudności w pomaganiu ofiarom przemocy w rodzinie.

Rozważając zjawisko przemocy jej przyczyny oraz skutki warto zadać sobie pytanie dlaczego tak trudno pomagać ofiarom przemocy, szczególnie gdy dotyczy to przemocy w rodzinie.

Przyczyny po stronie:

1. **Otoczenia, społeczeństwa**
2. **Ofiary**
3. **Sprawców**
4. **Kompetencji pomagacza**

1. Otoczenie i społeczeństwo

Mity społeczne na temat zjawiska przemocy, ofiar i sprawców:

- Mit: Przemoc domowa nie jest zjawiskiem częstym,
Fakt: prawie 1/3 kobiet doświadcza w swoim życiu przemocy domowej.
- Mit: Przemoc domowa to sprawa prywatna,
Fakt: przemoc domowa jest przestępstwem.
- Mit: Sprawcy przemocy działają pod wpływem alkoholu,
Fakt: połowa sprawców stosuje przemoc na trzeźwo, alkohol nie może być jej usprawiedliwieniem.
- Mit: Przemoc w rodzinie występuje wyłącznie w niższych klasach społecznych,
Fakt: przemoc występuje w każdej grupie społecznej.
- Mit: To był jednorazowy incydent, który się nie powtórzy,
Fakt: przemoc rzadko jest jednorazowym incydentem. Zazwyczaj jest pierwszym ogniwem w całym łańcuchu przemocy.
- Mit: Przemoc w rodzinie jest wynikiem chwilowej utraty samokontroli,
Fakt: większość sprawców planuje swoje działania, kiedy biją starają się nie zostawiać śladów.

Postawy publiczne wobec przemocy domowej:

- stygmatyzacja ofiar przemocy (nikt nie chce być ofiarą),
- patriarchalny model rodziny i wychowania,
- trudności w rozróżnieniu przemocy, agresji i konfliktu,
- mała wiedza o zjawisku przemocy.

2. Przyczyny trudności po stronie ofiary:

- niska samoocena,

- bierne radzenie sobie ze stresem,
- deficyty umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych,
- silna zależność od partnera,
- lęk i obniżony nastrój,
- izolacja społeczna,
- skłonność do obwiniania siebie,
- często zmieniają zdanie,
- bywają gniewne, manipulacyjne, roszczeniowe,
- wierzą w zmianę zachowania sprawcy,
- są związane emocjonalnie ze sprawcą,
- boją się konsekwencji ujawnienia przemocy,
- wstydzą się,
- nie mają zaufania do służb,
- nie wierzą w możliwość zmiany,

3. Przyczyny trudności po stronie sprawcy:

- kwestionowanie własnej odpowiedzialności,
- kwestionowanie szkody,
- kwestionowanie ofiary,
- odwoływanie się do wyższych racji- są to osoby bliskie, partner, ojciec, dorosłe dziecko,
- sprawcom przemocy często towarzyszą inne czynniki tj.: alkohol, inne uzależnienia,
- zaburzenia i choroby psychiczne,
- konflikt z prawem w innych obszarach,

4. Przyczyny trudności po stronie osób pomagających:

- mała wiedza na temat zjawiska przemocy i sygnałach ostrzegawczych,
- mała umiejętność kontaktu z ofiarami i sprawcami,
- słaba współpraca służb pomagających,
- brak procedur i standardów postępowania.

CZ II. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

NA TERENIE MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW

1. Dane zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie w latach 2018-2020.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego:

1)

Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	2018	2019	2020
ogółem rodzin	35	41	54

2)

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	2018	2019	2020
OGÓŁEM OSÓB	121	136	179
KOBIET	42	49	70
w tym kobiet niepełnosprawnych	2	6	1
w tym kobiet starszych	8	14	7
MĘŻCZYŹN	40	57	63
w tym mężczyzn niepełnosprawnych	1	1	1
w tym mężczyzn starszych	5	7	1
DZIECI	39	30	43
w tym dzieci niepełnosprawne	0	0	1

Analiza danych z powyższych tabeli pozwala zaobserwować, iż na przestrzeni ostatnich trzech lat problem zjawiska przemocy domowej stopniowo się nasila. Zespół

Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie obejmuje swoją działalnością coraz więcej rodzin i osób, które doświadczają przemocy domowej.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2018	2019	2020
OSÓB OGÓŁEM	86	94	123
kobiet	40	43	61
mężczyzn	6	16	16
dzieci	40	35	46

Powyższa tabela wskazuje, iż największą grupą ofiar przemocy domowej, bo stanowiącą ponad połowę ogólnej liczby są kobiety, kolejną co do wielkości grupę ofiar doświadczających przemocy w rodzinie stanowią dzieci. Mężczyźni nadal należą do grupy osób najmniej doświadczających przemocy domowej.

Liczba sprawców przemocy domowej:

Liczba sprawców przemocy domowej	2018	2019	2020
OGÓŁEM	28	34	40
w tym mężczyzn	27	30	34
w tym kobiet	1	4	6

Jak wynika z posiadanych danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie mężczyźni są w głównej mierze domniemanymi sprawcami przemocy domowej. Choć rzeczywiście mężczyźni jako sprawcy zdecydowanie dominują w statystykach, to zawarte w nich dane wskazują również, że każdego roku liczba kobiet - sprawców przemocy domowej systematycznie rośnie.

Liczba założonych procedur „Niebieska Karta” przez poszczególne instytucje w latach 2018 – 2020:

Liczba założonych procedur „Niebieska Karta”	2018	2019	2020
OGÓŁEM	32	33	44
Jednostki Policji	21	22	38
Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	6	6	0
Jednostki OPS	5	3	3
Oświata	0	2	2
Służba zdrowia	0	0	1

Dane liczbowe z powyższej tabeli mówią o tendencji wzrostowej założonych procedur „Niebieska Karta”, co świadczy o dużym problemie przemocy domowej na terenie miasta i gminy Ostrzeszów. Instytucją dominującą, która wszczyna procedurę „Niebieska Karta” jest jednostka Policji. Może to być związane z tym, iż większość interwencji domowych dotyczy zjawiska przemocy, co wymaga wdrożenia procedury „Niebieska Karta”. Natomiast Jednostki OPS i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie są kolejnymi miejscami, gdzie zgłaszają się po pomoc ofiary przemocy. Widać także, iż coraz częściej do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie wpływają formularze „Niebieska Karta”, założone przez pracowników oświaty jak i służby zdrowia.

CZ. III ZASOBY MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW, MOCNE I SŁABE STRONY, ZAGROŻENIA I SZANSE W REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie.

Jak powszechnie wiadomo skuteczna walka z problemem przemocy w rodzinie wymaga podejmowania działań interdyscyplinarnych, celowych, specjalistycznych i realizowanych w sposób zaplanowany. Właśnie dlatego w Mieście i Gminie Ostrzeszów, został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie, który skupia wszystkie jednostki będące w lokalnych zasobach, działające na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie,

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrzeszowie.
3. Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie
4. Prokuratura Rejonowa w Ostrzeszowie.
5. Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie .
6. Straż Miejska w Ostrzeszowie.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrzeszowie.
8. Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrzeszowie.
9. Placówki Oświatowe.
10. Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „Remedium” w Ostrzeszowie.

Ścisła i skoordynowana współpraca między tymi instytucjami jest gwarancją efektywności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

2. Mocne strony:

- a) działanie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie,
- b) dobrze przygotowana kadra instytucji działających na rzecz rodziny, która stale poszerza swoją wiedzę w zakresie tematyki przemocy w rodzinie poprzez szkolenia,
- c) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- d) Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 – 2022.

3. Słabe strony:

- a) niewystarczająca baza lokalowa, niezbędna do wykonywania zadań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie,
- b) problemy lokalowe uniemożliwiające skuteczne zabezpieczenie ofiar przemocy, celem odizolowania od domniemanego sprawcy,
- c) bierność świadków przemocy w rodzinie.

4. Zagrożenia:

- a) brak konsekwentnego stosowania istniejących już przepisów prawnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie,
- c) nadal niski poziom wiedzy społecznej nt. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy,

5. Szanse:

- a) wprowadzanie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku i ich skuteczna realizacja,
- b) skuteczne wykonywanie przepisów, które pozwalają funkcjonariuszom Policji oraz Żandarmerii Wojskowej na szybkie izolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc,
- c) przyjęcie w dniu 05.03.2021r. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- d) ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- d) ustawowy obowiązek opracowywania przez powiaty programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- e) skuteczna realizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- f) rozbudowa ogólnopolskich Telefonów Zaufania oraz zwiększenie finansowania tej formy pomocy skierowanej dla ofiar przemocy,
- g) dobrowolne uczestnictwo sprawców przemocy domowej w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- h) zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie,
- i) gotowość do współpracy służb, instytucji oraz stale powiększająca się ich wiedza na temat zjawiska przemocy.

CZ. IV CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA PROGRAMU, OCZEKIWANE EFEKTY, ODBIORCY I REALIZATORZY PROGRAMU

1. Cel główny i cele szczegółowe programu.

Miejsko- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma służyć kontynuowaniu i udoskonalaniu celowych i skoordynowanych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art.6 ust.2 jako zadania własne gminy określa w szczególności: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Są to dla gminy zobowiązania ustawowe, ale główną przesłanką do tworzenia programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie zawsze dobro mieszkańców i ochrona rodziny.

Założeniem Gminnego Programu jest zwrócenie szczególnej uwagi mieszkańców Miasta i Gminy Ostrzeszów na zjawisko przemocy w rodzinie, przerwanie jej stosowania, zminimalizowanie skutków oraz doprowadzenie do poniesienia konsekwencji przez sprawców. Istotne znaczenie mają wszelkie działania nie tylko uświadamiające problem przemocy, ale także zapobiegające jego występowaniu poprzez promowanie wartości rodzinnych, szeroką edukację w zakresie skutków każdego rodzaju przemocy i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Celem głównym programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów, natomiast cele szczegółowe to:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 4) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,

Program zawiera cele i zadania dla różnych służb działających na rzecz mieszkańców gminy. Wyznacza także działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i edukacji, a także interwencji w przypadku ujawnionej przemocy domowej, pomocy i ochrony ofiar oraz wytycza kierunki oddziaływań wobec sprawców. Wskazuje także instytucje i organizacje odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

2. Zadania Programu.

Lp.	ZADANIE	OPIS ZADANIA
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku . - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie . - Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie . - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach . - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. - Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie . - Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy . - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy	- Zwiększenie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy. - Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy w rodzinie. - Współpraca z instytucjami działającymi dla ofiar przemocy w rodzinie. - Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.

3.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	- Powszechne stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji, stworzenie warunków do jej egzekucji) – zdanie wykonywane przez Policję i Żandarmerię Wojskową. - Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w lecznictwie odwykowym.
4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej. - Zapewnienie pomocy psychologicznej - superwizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5.	Zwiększenie efektywności współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Wyznaczenie na poziomie każdej instytucji – realizatora osoby odpowiedzialnej za prawidłowe wdrażanie programu. - Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i placówkach oświatowych. - Utworzenie bazy danych o placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie - Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w zakresie kierowania sprawców przemocy do programów korekcyjno - edukacyjnych
6.	Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży	- Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy prowadzone przez placówki oświatowe. - Dostarczanie materiałów profilaktycznych w formie plakatów, ulotek, broszur itp. - Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego poprzez działalność świetlic środowiskowych.
7.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne, a w szczególności:	- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności . - Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie . - Umieszczenie informacji na stronach internetowych Miasta i Gminy Ostrzeszów oraz stronie Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie.
8.	Monitorowanie i ewaluacja Miejsko-Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie	- Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu. - Opracowywanie i wdrażanie programów naprawczych. - Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy. - Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Oczekiwane efekty programu.

- 1) Lepsza diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.
- 2) Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie.
- 3) Większe kompetencje służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- 4) Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 5) Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.
- 6) Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy.
- 7) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
- 8) Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

4. Odbiorcy programu.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwięzonym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Program kierowany jest do:

a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

- dzieci,
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych,
- osób niepełnosprawnych.

b) sprawców przemocy w rodzinie,

c) świadków przemocy w rodzinie,

d) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,

e) społeczności lokalnej.

5. Realizatorzy programu.

1. Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów.
3. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie,.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie.
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrzeszowie.
6. Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „REMEDIUM” w Ostrzeszowie.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrzeszowie.
8. Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie.
9. Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie.
10. Prokuratura Rejonowa w Ostrzeszowie.
11. Straż Miejska w Ostrzeszowie.
12. Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.
13. Inne instytucje, placówki, osoby fizyczne i organizacje pozarządowe zainteresowane realizacją programu.

CZ.V MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Miejsko - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będzie realizowany na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miasta i Gminy Ostrzeszów i będzie kontynuowane do grudnia 2025 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

CZ. VI PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713, 1378);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218, 956);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020r. poz. 1444, 1517);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021r. poz. 534);
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227);
6. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2021r. poz. 11);
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876, 2369);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050);
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 41);
10. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021;

CZ. VII SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Obszary działań w Gminnym systemie przeciwdziałania przemocy rodzinie:

1) Działania uprzedzające:

diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;

a) działania diagnozujące

Cel: 1. Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.
2. Badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

b) działania informacyjne

Cel 1. Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Rozpowszechnianie informatorów, ulotek, broszur dotyczących przemocy.
2. Przekazywanie mieszkańcom informacji, gdzie można uzyskać pomoc.

c) działania edukacyjne

Cel 1. Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie poprzez edukację osób ze środowiska zagrożonego przemocą.

Cel 2. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Indywidualne rozmowy edukacyjne z osobami ze środowisk zagrożonych występowaniem przemocy domowej.
2. Opracowanie procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Wypracowanie i ujednolicenie standardów udzielanej pomocy, ofiarom, sprawcom i świadkom przemocy.
4. Opracowanie procedury pracy z ofiarą przemocy dla potrzeb zespołu interdyscyplinarnego
5. Organizowanie interdyscyplinarnych spotkań, udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie.

Wskaźniki:

- Liczba przeprowadzonych rozmów edukacyjnych z osobami ze środowisk zagrożonych występowaniem przemocy domowej,

- Liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu przemocy domowej.

2) Działania interwencyjne:

opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;

Cel 1. Tworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Strategie pomocowe kierowane do ofiar - zapewnienie bezpiecznego schronienia dla ofiar przemocy, udostępnianie społeczeństwu informacji o instytucjach udzielających pomocy w przypadku przemocy domowej, prowadzenie poradnictwa socjalnego, zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzinom dotkniętym przemocą, umożliwienie bezpłatnych porad medycznych i obdukcji dla osób doświadczających przemocy stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.

2. Strategie interwencyjne kierowane do sprawców przemocy – izolowanie sprawców przemocy domowej, prowadzenie interwencji kryzysowej z wykorzystaniem procedury „Niebieskich kart”, prowadzenie poradnictwa socjalnego.

3. Budowanie organizacyjnej i merytorycznej współpracy między służbami zaangażowanymi w udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy - zespół interdyscyplinarny, tworzenie grup roboczych.

Wskaźniki:

1. Liczba podjętych interwencji wobec ofiar przemocy, w tym ilość osób którym zapewniono bezpieczne schronienie w ośrodkach wsparcia.
2. Liczba podjętych interwencji wobec sprawców przemocy.
3. Liczba rodzin objętych procedurą w ramach Niebieskich Kart.
4. Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego oraz tworzonych grup roboczych.
5. Liczba instytucji, działających w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

3) Działania wspierające:

psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;

Cel 1. Wsparcie ofiar przemocy w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych i przerwaniu cyklu przemocy.

Realizacja

1. Zapewnienie ofiarom przemocy domowej dostępu do pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej.
2. Prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej skierowanej na wspieranie ofiar przemocy domowej.
3. Realizacja indywidualnego planu pomocy przez poszczególne instytucje na rzecz ofiary przemocy domowej.

Wskaźniki:

1. Liczba osób objętych pomocą psychologiczną, prawną, medyczną.
2. Liczba osób objętych pracą socjalną skierowaną na wspieranie ofiar przemocy
3. Liczba przeprowadzonych indywidualnych rozmów z ofiarami przemocy przez grupy robocze powołane na rzecz danej rodziny.

4) Działania korekcyjno – edukacyjne

kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Cel 1. Powstrzymanie sprawców i zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Motywowanie sprawców do uczestniczenia w zajęciach korekcyjno - edukacyjnych, poradnictwo indywidualne.
2. Izolowanie sprawców od ofiar.
3. Promowanie zdrowego stylu życia, trzeźwości, abstynencji oraz pozytywnych postaw rodzicielskich.
4. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.

Wskaźniki:

1. Liczba sprawców objętych programem korekcyjno- edukacyjnym.
2. Liczba interwencji podjętych w wyniku oddzielenia sprawcy od ofiary.
3. Liczba porad udzielonych sprawcom przemocy.
4. Ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” .

2. Zasady pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach Gminnego systemu przeciwdziałania przemocy rodzinie:

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” . W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to:

- **bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,**
- **autonomia osoby doznającej przemocy,**
- **odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.**

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony sprawcy, ofiary lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- interwencja,
- schronienie,
- informacja,

- edukacja,
- specjalistyczne poradnictwo,
- wsparcie emocjonalne,
- psychoterapia,
- pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

3.Procedura „Niebieskiej Karty”.

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Jednym z podstawowych zadań Niebieskich Kart jest tworzenie warunków współpracy różnych służb. Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie Niebieskiej Karty przez policjanta, pracownika socjalnego, czy członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych to dopiero początek procedury i procesu pomagania. Każda z tych służb ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów. Dokumentacja „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości. Zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji, ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

4.Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół interdyscyplinarny powołuje Burmistrz, w jego skład wchodzi przedstawiciele;

- 1) Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- 2) Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- 3) Policji
- 4) Oświaty
- 5) Ochrony zdrowia
- 6) Organizacji pozarządowych

7) Kuratorzy sądowi

8) Prokuratorzy

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań powyższych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemów społecznych
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Grupy robocze zespołu interdyscyplinarnego zajmują się w szczególności:

- opracowaniem i realizacją planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorowaniem sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy
- dokumentowaniem działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

5. Korzyści z pracy zespołowej:

- szybszy przepływ informacji, lepsza diagnoza, która sprzyja zaplanowaniu bardziej adekwatnych działań
- koordynacja działań - umożliwia podejmowanie kroków najbardziej potrzebnych w danym przypadku i uwzględnienie różnych potrzeb,
- zapobieganie powielaniu działań wykluczających się - może się to zdarzyć nie tylko wtedy gdy , gdy instytucje podejmujące działania nic o sobie nie wiedzą , ale i wtedy gdy współpraca ukierunkowana jest tylko na wymianę informacji, pozostałe działania prowadzone są niezależnie i bez porozumiewania się,
- oszczędność czasu i energii- w zespole składającym się z różnych służb przepływ informacji jest znacznie szybszy, szybciej też podejmowane są decyzje i uruchamiane potrzebne działania,

- zdobywanie wiedzy i doskonalenie umiejętności- członkowie zespołu uczą się siebie nawzajem,
- zwiększenie skuteczności działania –jedna instytucja nie może rozwiązać wszystkich problemów wynikających z przemocy w rodzinie, praca w zespole składającym się z przedstawicieli różnych służb znacznie rozszerza możliwości udzielania potrzebnej pomocy.

Grupa wsparcia dla pomagających - przeciwdziałanie przemocy wymaga dużego zaangażowania, często zdarza się, że podejmowane działania okazują się nieskuteczne, lub po prostu osoby pomagające mogą być zmęczone , sfrustrowane, przytłoczone groza sytuacji i odpowiedzialnością. Praca w zespole pomaga przetrwać trudne chwile i poradzić sobie z własnymi problemami pojawiającymi się w trakcie pracy.

CZ. VIII EWALUACJA PROGRAMU

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujący w sposób przedstawiony w niniejszym dokumencie obejmuje zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. System pokazuje wysoki stopień jego zorganizowania, a przedstawione procedury spójność działań profilaktycznych, prewencyjnych, interwencyjnych i pomocowych wobec ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Ewaluacja Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie służy określeniu skuteczności zaplanowanych działań i sposobu współpracy instytucji i służb realizujących zadania w zakresie przemocy domowej.

System monitorowany będzie corocznie. Do końca kwietnia każdego roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego sporządzać będą aktualne sprawozdanie z realizacji zadań.

Ewaluacja ilościowa dokonywana będzie na podstawie analizy danych liczbowych gromadzonych w dokumentacji prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie, co pozwoli na określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów. Dane liczbowe zawarte w sprawozdaniach określą aktualne zasoby oraz poziom realizacji zadań.

CZ. IX FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów są środki własne gminy będące w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskiwania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z opracowanych projektów w ramach programów UE.

Bibliografia

1. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218,956),
3. Zespół Stowarzyszenia „Niebieska Linia”,
4. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – broszura,
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876,2369),
6. Uchwała Nr XVI Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
7. Uchwała Nr XIII/77/2011 Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 29 września 2011 w sprawie uchwalenia „ Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020”,
8. Uchwała Nr XIV/92/2011 Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 20 października 2011 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

Pomoc dla rodzin zagrożonych przemocą wymaga ukierunkowanych zadań i dotyczy wszystkich jej członków, tak samo ofiar jak i sprawców. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy i zespolenia wszystkich działań instytucji pracujących z rodziną, wykorzystanie wszystkich dostępnych narzędzi, uprawnień, kompetencji, możliwości i procedur, nieodzownym jest uchwalenie Programu, który nakreśli ramy współpracy różnych instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne i konieczne.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Ostrzeszów

mgr Beata Calińska